

Investerings- signalen

September 2021

**Stark framtidstro bland arkitekt-
och ingenjörsföretag**

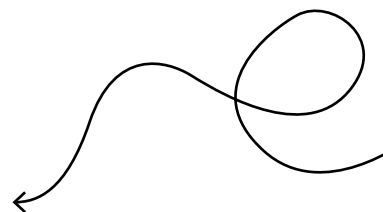
Innehåll

Sammanfattning	3
Sysselsättningsläget	4
Orderläget	5
Prisbildens utveckling	6
Appendix	9
Långsiktig trendutveckling	9
Orderutvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen	10
Orderutveckling för industri- konsulterna	11
Personalomsättning	11
Export/Utlandsuppdrag	12

Om Investeringssignalen

- Återkommande marknadsundersökning för arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag.
- 133 medlemsföretag medverkade som tillsammans sysselsätter cirka 12 000 medarbetare.
- Enkätperiod 2021-08-19 till 2021-09-08.
- Tal inom parentes refereras genomgående i rapporten till andelen positiva minus andelen negativa svar
- Nettotalen visar skillnaden mellan procentandelen av företagen som angivit en positiv förväntan och de som angivit en negativ förväntan. Om exempelvis 60 procent har en positiv förväntan, 20 procent en negativ förväntan och 20 procent en oförändrad bild, blir nettotalet +40.

Investeringssignalen är Innovationsföretagens återkommande marknadsundersökning bland arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. Den redovisar aktuell information om beläggning samt förväntningar på framtida orderläge, prisbild och personalbehov. Företagen arbetar tidigt i investeringscykeln. I genomsnitt sker deras utrednings- och projekteringsinsats 12–18 månader före byggstart eller en industriell investering. Konsultföretagens unika position i investeringsprocessen innebär att marknadsundersökningen ger en tidig och tillförlitlig signal om förändringar i investeringsvolymen för t.ex. bostäder, infrastruktur samt industrins maskiner och processer.

Sammanfattning

Efter ett rekordtufft 2020 och en osäker start på 2021 är nu medlemsföretagens förväntningar på en ökad ordergång lika höga som under "rekordåren" 2016–2018.

Den ekonomiska utvecklingen har under 2021 gått stadigt åt rätt håll och tack vare vaccineringens framfart under det första halvåret 2021 har regeringen lyckats följa sin plan för avveckling av restriktionerna. Detta har lett till ökad ekonomisk aktivitet och en stark framtidstro bland Innovationsföretagens medlemmar. Samtliga verksamhetsområden, industrikonsulter, teknik konsulter och arkitekter, signalerar positiva förväntningar inom alla delområden. Marknaden i stort förutspås av medlemsföretagen vara uppåtgående både vad gäller priser, sysselsättning och efterfrågan.

Stor optimism inom samtliga områden

Förväntningar på:	Sysselsättning		Prisutveckling	
	Ökning	Minskning	Ökning	Minskning
Industrikonsulter	85 %	4 %	39 %	7 %
Teknikkonsulter	52 %	2 %	19 %	14 %
Arkitekter	58 %	0 %	21 %	14 %

Förväntningar på:	Orderläge	
	Ökning	Minskning
Industrikonsulter	79 %	4 %
Teknikkonsulter	65 %	5 %
Arkitekter	48 %	3 %

Tabellerna avser andel företag som svarat ökar respektive minskar

Förväntningarna på orderläget de kommande sex månaderna har fortsatt att stiga sedan maj 2021

(andel företag som tror på en ökning)

79%

▲ +3*

Industrikonsulter

65%

▲ +27*

Teknikkonsulter

48%

▲ +1*

Arkitekter

*Förändring från föregående rapport

Anställningsläget under det senaste halvåret

Den stärkta tilltron till den ekonomiska utvecklingen har lett till en ökad ekonomisk aktivitet samt stigande personalstyrka för samtliga verksamhetsområden. Ökningen av antalet anställda bland arkitektföretagen har dock avtagit något.

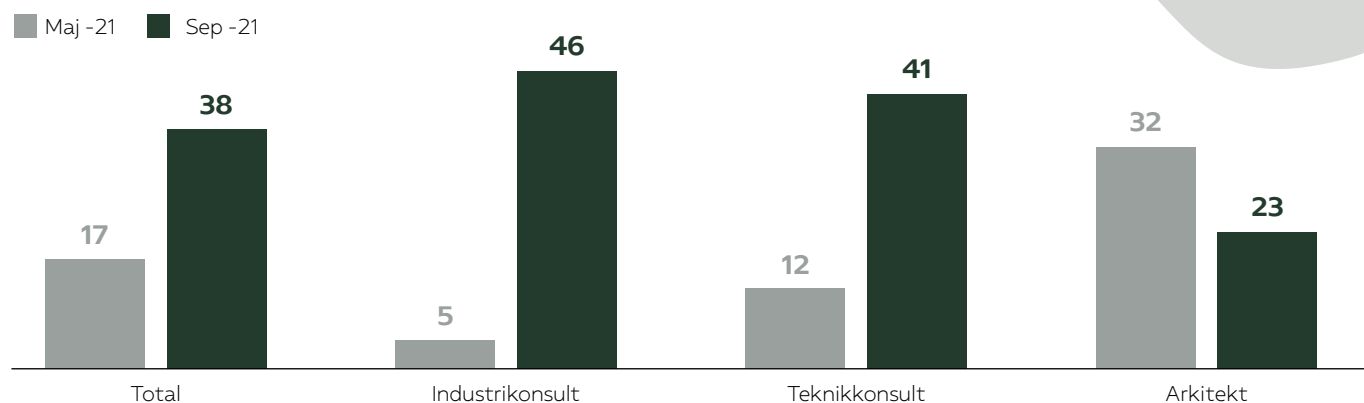
Den ökade aktiviteten påvisas tydligt i tabellen nedan där medlemsföretagens personalstyrka kraftigt förändrats till det positiva under det senaste halvåret. Mellan mars och september 2021 har personalstyrkan ökat hos totalt 51 procent av företagen medan den endast har minskat hos 13 procent. Detta ger ett nettotal på 38, vilket är en stor ökning från 17 som föregående rapporten i maj påvisade. Fördelat per de olika verksamhetsområdena är det betydligt högre andel inom både industrikonsulter och teknik konsulter som har ökat sin personalstyrka jämfört med föregående period. Industrikonsulterna har sett störst ökning då nettotalet ökade med 41 enheter, från 5 till 46 (53-7). Hos arkitekterna ser vi dock en motsatt trend då nettotalet har minskat från 32 till 22 (45-23). Denna trend framgick redan under den föregående rapporten där arkitekterna var det verksamhetsområde med mest pessimistiska förväntningar på det framtida anställningsbehovet. Nettotalet för arkitekterna är dock fortsatt positivt, vilket innebär att fler företag fortfarande har ökat sin personalstyrka jämfört med de som dragit ner. Förväntningarna på anställningsbehovet det kommande halvåret har stigit från rapporten i maj för alla tre verksamhetsområden. Nettotalet för hela

branschen var i september 58 (59-1), en ökning med 13 enheter sedan föregående rapporten. Branschen som helhet är således i större behov av ny arbetskraft än tidigare och endast 1,5 procent av alla företag förväntar sig ett neddragningsbehov. Denna positiva förväntan är troligtvis ett resultat av återöppningen av samhället den 29 september 2021 efter coronarestriktionerna. Likt föregående rapport är anställningsbehovet störst hos industrikonsulterna, med ett nettotal på 81 (85-4), följt av arkitekter, 58 (58-0) och teknik konsulter 51 (52-1). Noterbart för denna undersökning är den kraftiga förväntningsökningen bland arkitekterna. En förklaring till detta är att arkitekters arbetsmarknad är konjunkturlös och påverkades kraftigt av konjunktursvängningarna i samband med pandemin.

Personalomsättningen för det senaste halvåret ligger på liknande nivåer som föregående rapport (12,4 procent för samtliga). De turbulenta tiderna som varit under pandemin har lett till att färre inom branschen säger upp sig frivilligt. Denna andel har nu minskade ytterligare och är nere på rekordlåg nivå om 6,7 procent.

Stigande sysselsättning för samtliga verksamhetsområden

Personalstyrkans förändring under det senaste halvåret i nettotal

Orderläget

Medlemsföretagen indikerar ett bra momentum inom branschen vilket ger anledning till fortsatt optimism, och således är förväntningen på orderläget fortsatt starkt.

Utvecklingen av orderläget det kommande halvåret förutspås vara positiv enligt medlemsföretagen. 65 procent tror på ett förbättrat orderläge, medan så lite som 4 procent tror att det kommer försämrats. Nettotalet på 61 (65-4) är således en förbättring med 21 enheter från nettotalet i maj 2021 på 40 (49-9).

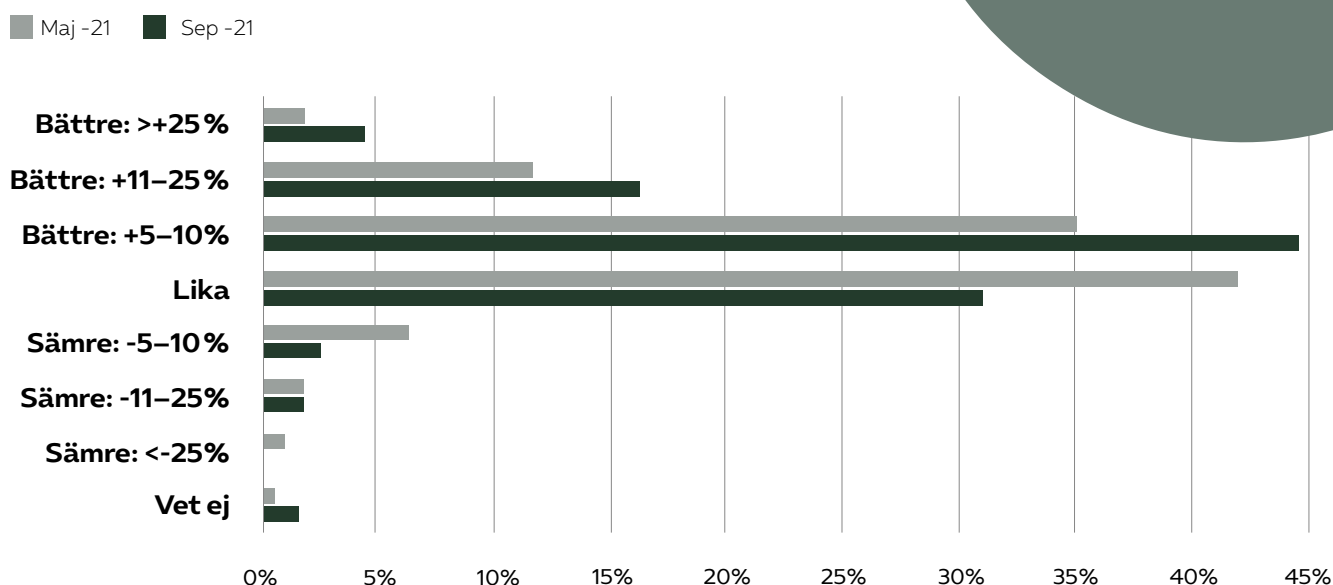
Blickar vi tillbaka till närmaste lågkonjunktur ser vi en liknande trend med kraftigt stigande orderförväntningar i svallvågorna efter finanskrisen 2008. Då steg förväntningarna väldigt fort, för att sedan stabilisera sig på höga nivåer under två års tid. Att vi ser ett liknande scenario framöver, efter coronapandemin, är inte omöjligt - även om pandemin inte innebar en riktig lågkonjunktur. Pandemiåret 2020 är ett år utan dess like och kommer gå till historien som ett år präglad av förändringar. En av de största förändringarna för både verksamheter och individer har varit den om-

fattande övergången till distansarbete, en trend som medlemsföretagen tror kommer fortsätta även efter pandemin. Detta, i kombination med ökad digitalisering, skapar möjligheter till högre produktivitetstillväxt. Kortsiktiga investeringar inom branschen förutspås därav att riktas till digitala och tekniska verktyg som främjar effektivitet, cybersäkerhet och distansarbete. Riktade IT-investeringar förutser även analysföretaget Gartner, de tror att de globala IT-kostnaderna kommer växa med totalt 8,4 procent under helåret 2021.

Denna rapport signalerar en positiv framtidsutsikt på orderläget med höga förväntningar inom samtliga verksamhetsområden. Förväntningarna har stigit för både teknikkonsulterna och arkitekterna med 34 nettotalsenheter respektive 10 nettotalsenheter medan industrikonsulternas förväntningar ligger kvar på en hög nivå likt i maj 2021.

Medlemsföretagens förväntningar på orderläget om sex månader fortsätter att växa.

Företagens förväntningar på orderläget i Sverige under det kommande halvåret.

Prisbildens utveckling

Prisutvecklingen under det senaste halvåret har varit ungefär som företagen förväntat. Allt fler företag förväntar sig dock en ökning av priserna framöver, den negativa trenden har vänt.

Under det gångna halvåret har förväntningarna på prisutvecklingen förbättrats inom samtliga verksamhetsområden. Likt förra undersökningen ser vi störst förbättring av prisutvecklingen för industrikonsulterna. Deras netttotal har fortsatt att stiga från -25 till 21 (35-14), det vill säga en förbättring med 46 enheter sedan föregående rapport. Arkitekternas och teknik-konsulternas netttotal ligger fortfarande under 0. Fler företag har en negativ än positiv prisutveckling, men trenden har varit positiv. Nettotalet för arkitekter och teknik-konsulter har ökat med 35 respektive 23 enheter sedan förra investeringssignalen, men ligger alltså fortfarande på minus.

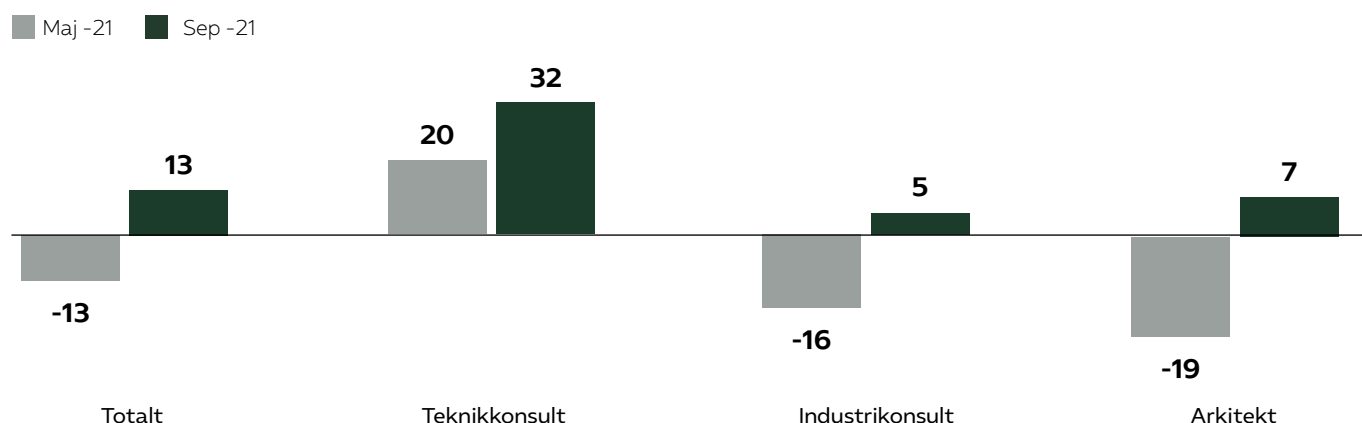
Pandemin har medfört att många projekt antingen pausats eller blivit inställda. När projekten stramades åt, till både antal och storlek, blev utfallet att konkurrensen hårdnade. Detta ledde i sin tur till att en del aktörer sänkte sina priser för att kunna hålla sina medarbetare sysselsatta. För större aktörer fungerade

detta tillvägagångssätt bra medan mindre aktörer haft det tufft. Utvecklingen har på så sätt givit stora "institutionella" köpare möjligheten att hålla ned priserna inom sin specifika nisch.

Med vetskapen om att många aktörer fanns tillgängliga och standby under pandemin erhöll beställarna en stor förhandlingsfördel, speciellt inom offentliga upphandlingar. Detta bidrog till prisdumpning som i förlängningen har inneburit att företagen måste våga ta betalt för tillägsarbete som ofta inte syns eller klargjorts i offerterna. Trots en ökad aktivitet och orderingång efter pandemins framfart råder det pris-konkurrens och prispress i branschen. Den generella bilden är att arvoden är för låga kopplat till kompetensen som erbjuds.

I diagrammet nedan framgår en entydig bild av framtidsutvecklingen av prisbilden. För samtliga verksamhetsområden ser vi positiva netttotal och en positiv trend från tidigare rapport. Industrikonsulternas framtidstro på prisbilden är störst med ett netttotal på 32 (39-7), följt av arkitekter 7 (21-14) och teknik-konsulter 5 (19-14).

Förväntningar på prisutvecklingen de kommande sex månaderna för de olika verksamhetsområdena, i netttotal.

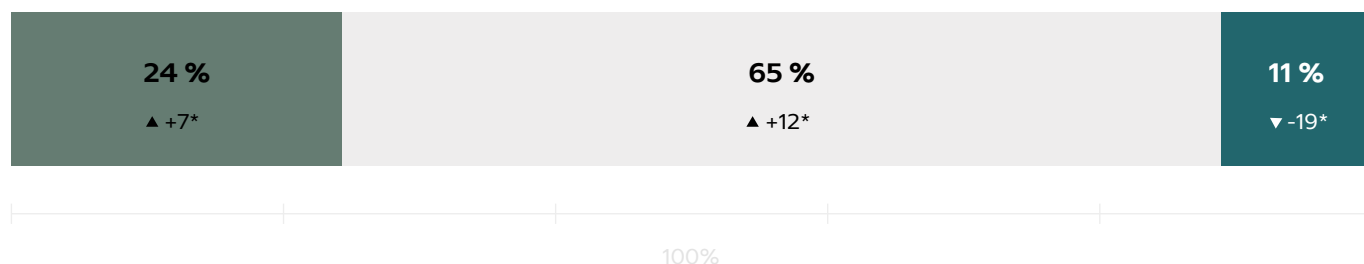

Enligt diagrammet nedan ser vi att medlemsföretagens totala förväntningar på prisbilden fortsatt har en uppåtående riktning. Totalt förväntar sig 24 procent av medlemsföretagen en förbättring av prisbilden, vilket går att jämföra med 17 procent i föregående rapport. 65 procent förutspår en oförändrad prisbild och 11 procent tror på en försämring. Detta resulterar i ett nettotal på 13 (24–11), 26 enheter bättre än föregående

rapport då nettotalet var -13 (17–30). Som tidigare nämnts tenderar prisutvecklingen att släpa efter orderingången och först efter en längre period av förbättrad orderingång påverkar det prisutvecklingen i positiv riktning. Därav kan vi förutspå en fortsatt positiv prisutveckling till nästkommande rapport då orderingångarna fortsatt att öka successivt.

Förväntningar på prisutveckling de kommande sex månaderna.

● Förbättras ● Oförändrad ● Försämras

*Förändring från föregående rapport

Kommande marknadsrapporter

• Investeringssignalen

Under benämningen Investeringssignalen presenterar Innovationsföretagen sedan 1994 sina regelbundna marknadsundersökningar bland ett representativt urval av arkitektföretag och tekniska konsultföretag i medlemskretsen.

• Flera rapporter kommer att lanseras under året, bland annat en översikt över sektorns sammansättning.

• EFCA Barometer

EFCA, den europeiska associationen för teknik konsulter, publicerar två gånger per år – vår och höst – en överblick av teknik konsultmarknaden runt om i Europa.

• AlmeGas Tjänsteindikator

Rapporterna, som publiceras fyra gånger per år, innehåller analyser och prognoser kring tjänstesektorns utveckling, vissa tjänstebranschens utveckling samt makroekonomiska analyser och prognoser.

Kontakt

Magnus Höij, Förbundsdirektör

Tel: +46 8 762 67 05

E-post: magnus.hojj@innovationsforetagen.se

Linnea Kvist, Kommunikationschef

Tel: +46 8 762 66 21

E-post: linnea.kvist@innovationsforetagen.se

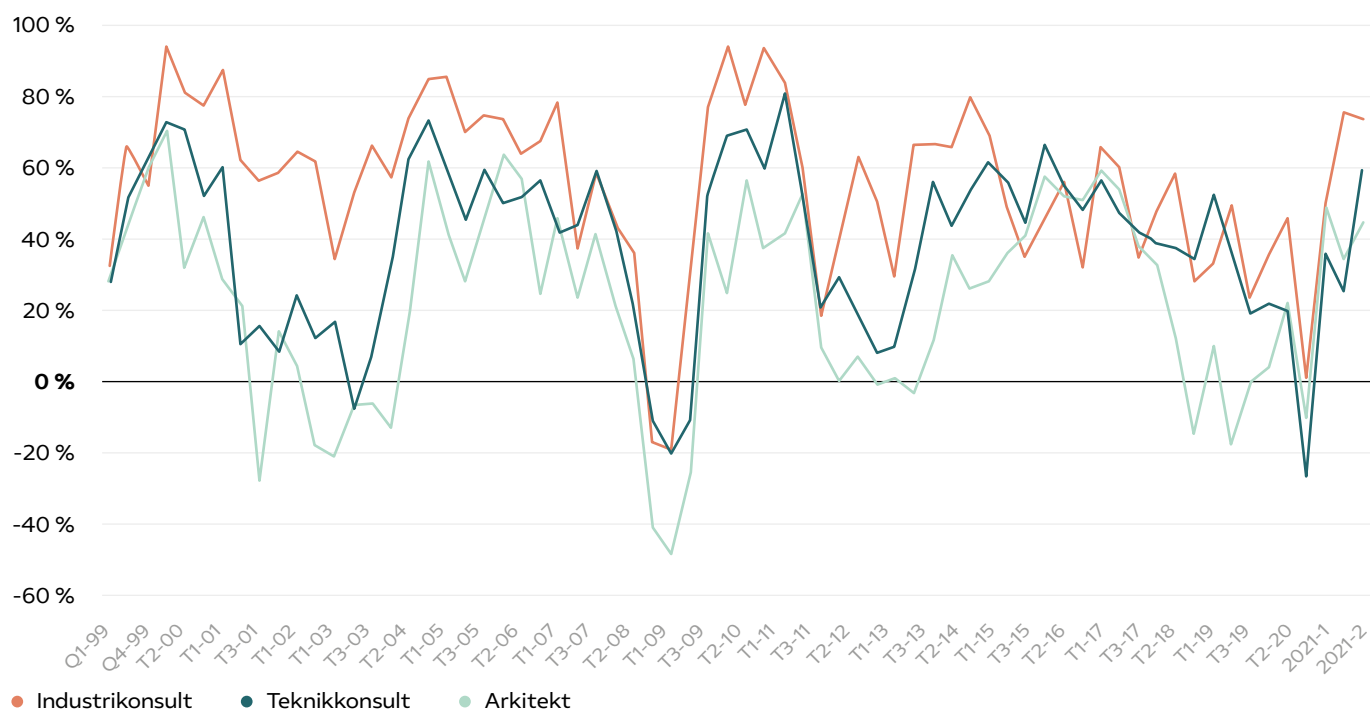
www.innovationsforetagen.se

Appendix

Långsiktig trendutveckling

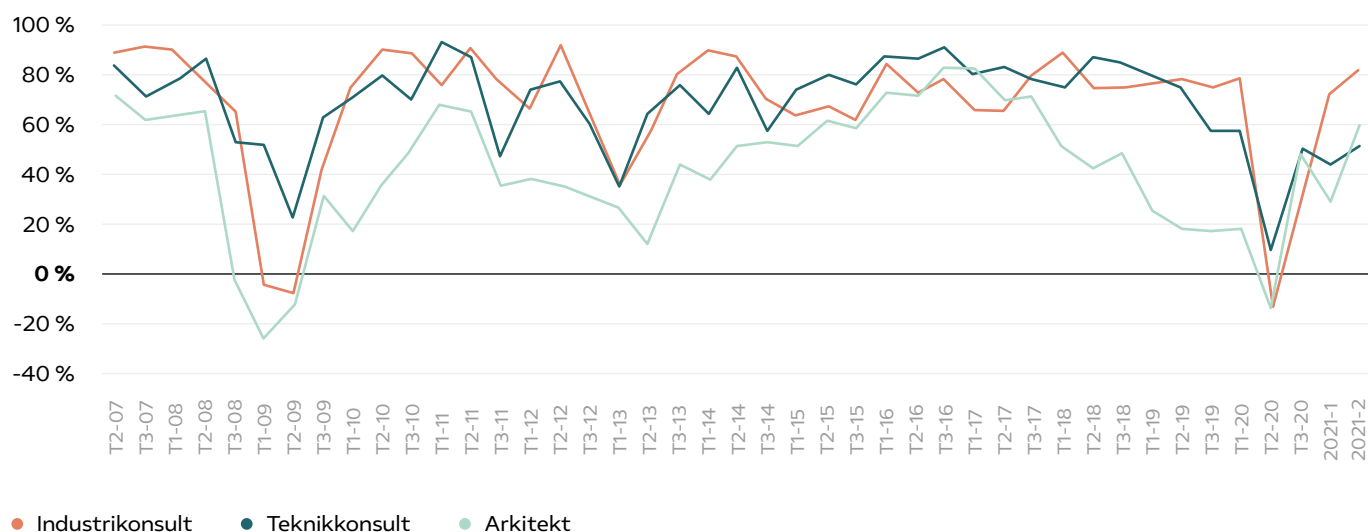
Konfidensindikatorn för arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. Visar förväntningar på orderläget om sex månader.

Prisbildens utveckling i netttotal. Teknikkonsulter, arkitekter och industrikonsulter var för sig.

Förväntningar på personalstyrkans utveckling om sex månader. Teknikkonsulter, arkitekter och industrikonsulter var för sig.

Orderutvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen

Verksamhetsområdena arkitekter och teknikkonsulter upplevde en negativ utveckling av orderstocken från november 2020 till april 2021. Denna rapport visar återigen en positiv och stigande trend för området. Nettotalet har ökat med 7 enheter trots att andelen företag som tror på minskad ordergång även den ökat. Ökningen är därav hänförligt till att många företag som tidigare förutspått en oförändrad bild nu har en större framtidstro.

Som konstaterades i föregående rapport har bostadsuppdragen fått en allt större andel av totala volymen under den senaste treårsperioden (2018–2020). Denna undersökning signalerar att andelen bostadsuppdrag har avtagit och under det senaste halvåret utgjorde området 24 procent av totala volymen. Istället utgör infrastruktur och miljöprojekt större andel av orderstocken än tidigare.

Förväntningar på orderstockens utveckling om sex månader, fördelat på delsektorer, samt andel av totala omsättningen för det senaste halvåret 2021 och helåret 2020 och 2019.

Arkitekter & Teknikkonsulter

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)		
	Ökar	Oförändr.	Minskar	2021	2020	2019
Bostäder	30	64	5	24	27	16
Övriga hus (kontor, handel, sjukhus, o dyl.)	39	53	8	33	36	27
Industribyggnader	30	65	6	7	7	6
Vägar, gator, samfärdsl o dyl	45	50	5	13	9	26
Övriga anläggningar (energiverk, kraftverk, tele o dyl)	38	56	5	6	6	7
Miljöprojekt, utredningar m.m	53	47	0	7	6	11
Stadsplanering	45	50	5	6	7	7
Annan	53	42	5	4	2	
Medel/Summa	42	53	5	100	100	100

Orderutvecklingen för industrikonsulterna

Industrikonsulternas höga förväntningar på orderutvecklingen från föregående rapport har mattats av och totala andelen som förväntar sig en ökning har minskat från 62,6 procent till 53 procent. Sammantaget är fortfarande förväntningarna positiva och det framgår ingen ökning av andelen som förutspår en minskning utan endast fler som tror på en oförändrad

orderutveckling. Delsektorn där industrikonsulternas förväntning på en ökning har avtagit mest är "annan". För denna delsektor tror endast 20 procent av industrikonsulterna på en positiv orderbild i framtiden, motsvarande andel var 50 procent i föregående rapport.

Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om sex månader, fördelat på delsektorer samt andel av totala omsättningen för det senaste halvåret 2021 och helåret 2020 och 2019.

Industrikonsulter

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)		
	Ökar	Oförändr.	Minskar	2021	2020	2019
Produktions/processutveckling	74	26	0	27	26	23
Produktutveckling	70	26	4	43	42	24
Teknisk IT (t ex systemutveckling, data, elektronik, beräkningar & analyser)	56	44	0	12	14	16
Teknisk information/utbildning	46	46	8	7	11	14
Annan	20	80	0	11	7	23
Medel/Summa	53	44	2	100	100	100

Personalomsättning

I denna rapport ser vi en fortsatt låg frivillig personalomsättning för samtliga verksamhetsområden. Detta innebär att andelen som blivit varslade eller gått i pension (som utgör mellanskillnaden) fortfarande är väldigt hög jämfört med ett "normalår". Frivilliga personalomsättningen brukar därav ligga väldigt

nära totala personalomsättningen. Industrikonsulterna har högst personalomsättning på 28,7 procent följt av arkitekterna och teknikkonsulterna. Förhållandet mellan de olika verksamhetsområdena är desamma som tidigare.

Personalomsättning per verksamhetsområde. Presenterat per år, samt senaste halvåret för 2021, med enbart frivilliga avgångar inom parentes. Differensen utgörs av varsel- och pensionsavgångar, som normalt sett har en marginell påverkan på personalomsättningen.

Personalomsättning	2017	2018	2019	2020	2021	2021 (frivilliga avgångar)
Arkitekter	11,5 %	11,9 %	12,2 %	11,4 %	13,1 %	(5,3 %)
Industrikonsulter	22,8 %	25,9 %	20,5 %	25,8 %	28,7 %	(14,6 %)
Teknikkonsulter	17,5 %	16,0 %	15,2 %	7,9 %	8,2 %	(5,7 %)
Samtliga	18,0 %	16,9 %	16,0 %	12,3 %	12,4 %	(6,74 %)

Export/utlandsuppdrag

Medlemsföretagen bedömer att volymen av export/utlandsuppdrag kommer utvecklas positivt under 2021, jämfört med 2020. I och med pandemins påverkan på internationell handel är detta ej överraskande. Nettotalet för hela branschen är 25 (27-2). Teknik-

konsulterna är det verksamhetsområde som tror starkast på en ökad export/utlandsuppdrag med ett nettotal på 28 (31-3) och arkitekterna har lägst förväntan på 13 (13-0).

Förväntningar på export-/utlandsuppdragsutvecklingen 2021 jämfört med 2020. Teknikkonsulter, arkitekter och industrikonsulter var för sig i netttotal.

● Total ● Industrikonsult ● Teknikkonsult ● Arkitekt

